

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ПРОТОКОЛ*

от проведена на 19 април 2019 г.

ЕДНОДНЕВНА РАБОТНА СРЕЩА

**за набиране на идеи за идентифициране, събиране и
разпространение на различни практики по ПРСР 2014-2020**

Еднодневната работна среща се състоя на 19 април 2019 г., в зала София, хотел Централ, гр. София.

В работната среща участие взеха експерти на ЗУ на НСМ, представители на ДФЗ, МЗХГ, АМС, НССЗ, БАКЕП и членове на НСМ.

Ключов експерт в ЗУ на НСМ откри работната среща и запозна присъстващите с целите и програмата на срещата, като отбеляза, че основната цел на работната среща е темата, свързана с набиране на идеи за идентифициране, събиране и разпространение на различни практики по ПРСР 2014-2020.

Беше обърнато внимание на богатия опит и експертния потенциал на присъстващите, което ще допринесе за осъществяването на една ползотворна дискусия за идентифицирането на добри (лоши) практики по ПРСР. Целта на срещата е съвместно с различни заинтересовани страни с богат специфичен опит да се идентифицира механизма за идентифициране, събиране и разпространение на различни практики по ПРСР 2014-2020.

Присъстващите бяха запознати с целите, приоритетите и дейностите от работата на ЗУ на НСМ към ПРСР 2014-2020, включени в презентацията.

Целите, които УО е заложил към ЗУ в проекта, е да се осигури приемственост и плавен преход с дейностите, които е извършвало предходното ЗУ с дейностите по настоящия проект. Звеното има ангажимент предварително да планира, подготвя, тематично да структурира и организира всички дейности в тясна координация и комуникация с УО.

Структурата на НСМ, взаимовръзките между ЗУ и УО са зададени в Програмата за развитие на селските райони. Важно е да се отбележи, че самото структуриране, кой с кого и как комуникира и кой кого представлява, както и в какво качество, е зададено в Програмата.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

На национално ниво, в ЗУ са включени ключови експерти и неключови експерти, които подпомагат дейността на звеното и 28-те регионални координатори.

Координатор и администратор на дейностите на НСМ, както беше посочено, е УО в рамките на МЗХГ. Членовете на НСМ могат да бъдат физически и юридически лица, административни структури, граждански организации, мрежи, общини, МИГ и др. Философията и политиката на МЗХГ, от самото създаване на Националната селска мрежа е тя да бъде широко отворена към всички, като непрекъснато да увеличава своя капацитет и да мобилизира, колкото се може повече заинтересовани лица, които да допринасят за по-добрата политика на Програмата за развитие на селските райони.

По отношение на членовете на НСМ, както беше посочено, е широко отворена за всички. Членове на мрежата могат да бъдат физически и юридически лица, всяка институция, административна структура, граждански организации, мрежи, общини, МИГ и др. лица, които са заинтересовани от участие в развитието на селските райони. Членството се заявява писмено, чрез попълване на заявка за членство. За подадените заявки за членство не е предвидена процедура за одобрение, не са предвидени критерии за селекция и всеки, който подаде заявка ще бъде одобрен. Също така, не се заплаща членство, не се заплаща участие на членовете в различни мероприятия и дейности, които се финансират от самото ЗУ, като тематични работни групи, заседания, срещи, семинари и други такива събития, които ще бъдат организирани от ЗУ.

Другите страни-членки имат различни практики по отношение на структурирането на националните селски мрежи, като при някои от тях са различни и критериите за избор на членове.

Възможностите и ползите за членовете на НСМ са многостранни, в т. ч. участие в дискусиите по отношение на бъдещата политика за развитие на селските райони, използването на експертен опит и познания на други членове на мрежата, на други страни – членки на ЕС и ЕСМ; получаване на навременна информация за дейности и инициативи; възможност за обучения; създаване на партньорства; обмен на опит и добри практики и други, свързани с подкрепа, популяризиране и реализиране на политиките за развитие на селските райони, вкл. на иновативните оперативни групи и пр.

Всички членове получават възможност да ползват опит и знания от други страни-членки. Членовете ще получават актуална информация, свързана с програмата за развитие на селския район и нейното прилагане, ще участват в работни групи, където могат да дават мнение по различни въпроси.

За потенциалните членове на мрежата е важно да знаят, че могат да получат и да участват в обменни сътрудничества с от други мрежи на страни – членки на ЕС (ENRD, EPI- AGRI, LEADER/CLLD). ЗУ има ангажимент един път годишно член на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

НСМ, заедно с експерт от звеното да участва в значимо или ключово събитие на ЕСМ или в Национална селска мрежа на други страни-членки или EPI- AGRI.

Друга важна полза за членовете на Мрежата е участието в тематичните работни групи, което означава, че всеки, който има интерес към тази политика, има определени решения и виждания, може да вземе участие в ТРГ. Темите могат да бъдат дискутирани в рамките на работната група, а решенията се обобщават от експертите на ЗУ и се изпращат към УО, който ги анализира и преценява тяхната целесъобразност за бъдещо прилагане.

Също така, членовете на Мрежата могат да подават информация към мрежата за свои дейности и събития от техния регион, които имат отношение към развитието на селските райони и по този начин да привличат внимание и да популяризират своята дейност. Друга полза за членовете на Мрежата е тяхното участие в различни изследвания, анализи и проучвания, семинари, конференции, както и други инициативи, свързани с дейността на ЗУ. От друга страна, самите членове имат свобода да предлагат различни теми, които те смятат за важни. Могат да дават предложения за работна група, за изследване или проучване, или пък, ако е проблем, може да бъде анализиран и взето предвид, за намаляване на административната тежест и други.

Приоритетите на ЗУ са заложи в програма за развитие на селските райони. Тези приоритети са надграждащи базата, която е зададена в регламента, а именно: да насърчава силни партньорства между заинтересованите страни в областта на развитието на селските райони, да стимулира прилагането на интегриран подход за развитие на селските райони, да изгражда капацитет и социален капитал в селските райони, да предоставя достъп до информация и възможности за обмен на добри практики, да насърчава развитието на селските райони в съответствие с принципите на инициативата LEADER и ЕПИ. В ЗУ е предвидено изпълнението на множество дейности, свързани с популяризирането и промотирането LEADER и ЕПИ, Предвидено е създаване на конкретна платформа и специално място на сайта, свързани с партньорствата по иновации ЕПИ-АГРИ, така че ЗУ да осигури платформа за срещи на интереси. Предвидено е на тази платформа да се обсъждат ефективни и целесъобразни решения за развитието на селските райони.

Всички тези приоритети могат да бъдат изпълнени, като се акумулира сравнително голяма членска маса, където да бъдат идентифицирани всичките интереси, теми и проблеми, да се идентифицира опита на всеки един, за да се работи съвместно. Съответно, ЗУ да представя интересите на членовете при формирането на цялостната политика за развитие на селските райони, което е изключително отговорно, тъй като заинтересованите страни са много и разнородни бенефициенти (общини и частни инициативи, земеделски производители, МИГ, малки и големи предприятия от различни сектори).

Дейностите, които трябва да изпълни звеното за управление са осигуряване на регионално представителство на НСМ, провеждане на работни/информационни срещи, семинари, конференции, обучения, ТРГ, проучвания, изследвания, анализи, организиране на различни събития в общини в селските райони, дейности, свързани с популяризиране и разпространение на добри практики, разработване на теми касаещи иновации.

Други дейности за укрепване и разширяване на обхвата на Мрежата в периода на действие на Програмата, укрепване на капацитета на МИГ по подхода ЛИДЕР, осигуряване на платформа за общуване и обмяна на идеи между представителите на съветническите и иновативните подпомагащи звена, в това число създадените Оперативни групи по член 56 от регламент на ЕС 1305/2013. Тази дейност се планира да бъде реализирана чрез специална модулна платформа в сайта на НСМ. ЗУ следва да изпълнява и дейности за подкрепа и разпространение на проектите на Оперативните групи.

Разработването и разпространението на теми, касаещи наблюдението и оценката, включително и дейности, свързани със споделянето и разпространението на резултатите от наблюдението и оценката на Програмата, осигуряването на информация за потребителите на мрежата - потенциални бенефициенти по мерките на ПРСР и представители и организации на дискриминираните групи са част от дейностите на ЗУ.

Следва да бъдат посочени и дейностите при представяне на Националната селска мрежа на България в Европейската мрежа за селските райони, дейностите по сътрудничество с други Национални селски и мрежи, дейностите по сътрудничество с европейската мрежа за ЕПИ и също така, насърчаването на иновациите в селското стопанство, производството на храни, горското стопанство и селските райони.

След подробното презентирание на целите, приоритетите, структурата и дейностите от работата на ЗУ на НСМ, представителите на ЗУ предоставиха на присъстващите проект на формуляр за добра практика по ПРСР 2014-2020 за обсъждане. Във формата се съдържат и критериите за добра практика, които са подбрани от експертите на ЗУ, като целта е присъстващите да споделят своето мнение по отношение на предоставения формуляр, както и да дадат предложения и препоръки за допълването или коригирането му. Беше отбелязано, че събирането на добри практики и тяхното популяризиране е изключително сложна задача, тъй като липсва готовност на самите бенефициенти да популяризират какво са направили с помощта на ПРСР и съответно да може да бъде обществено достояние какъв е приносът на Програмата и на ЕЗФРСР. Слабости за идентифициране и популяризиране на добрите практики са идентифицирани и на европейско ниво.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Към настоящия момент ЗУ е предприело действия по идентифициране и събиране на добри практики, чрез личните контакти на своите регионални координатори, които ще събират информация от бенефициентите по места. Също така, се планира формулярът да бъде качен на сайта и при желание да бъде попълнен директно от бенефициентите.

След подробното презентирание на целите, приоритетите, структурата и дейностите от работата на ЗУ на НСМ, бяха проведени дискусии за механизмите за идентифициране, събиране и разпространение на добри и лоши практики, по време на които бяха отправени следните коментари, бележки и предложения:

- идеята за събиране на добри практики е добра и интересна, трябва да я има, но ако се остави даването на информация на доброволен принцип, няма да има кой знае колко желаещи допълнително да предоставят информация за проектите си;
- инициатива за публикуването на информация за добрите практики е добра, за да се излезе от еднотипността на проектите (само проекти за комбайни и трактори), като по този начин ще се покажат всичките интересни и разнообразни проекти, което от своя страна би било от полза на всички потенциални бенефициенти за в бъдеще. Това може да бъде постигнато със специален стимул или със задължителна информация, която да се включи някъде във формуляра за кандидатстване, но на доброволен принцип няма положителни очаквания за кой знае каква активност.
- необходимата информация може да бъде събрана само с личен контакт и лична среща, което пак ограничава изпълнението дейността, тъй като идеята е по-силното популяризиране на добрия пример. Например, в Португалия всички, които подават проекти през МИГ като бенефициенти са задължени да членуват в тяхната Национална селска мрежа и са задължени да подават информация за реализирани проекти и такива, които са напреднали. Към момента единствената информация, която е публична на сайта на ДФЗ, са списъците с оценените проекти и списъците с платени проекти.
- събираната и предоставяна информация по проектите следва да бъде съобразена и с GDPR, както и всички данни следва да бъдат регистрирани (на кой са предоставени тези данни, с каква цел, защо и кога), за да може лицето, за което се отнася информацията, по всяко време, когато изиска информация на кой са предоставяни неговите данни, да бъде уведомено.
- когато НСМ, като част от УО, публикува някаква информация, която е предоставено доброволно от бенефициент, следва тя да бъде проверена и правилна.
- постъпи предложение за подхода за набиране на информация за добри практики да бъде по места, чрез МИГ, както беше споделено за опита с МИГ в Португалия. Също така, би било добре консултантите по проектите да се включат в инициативата, защото те са помагали за реализацията на проекта и са наясно за какъв проект става
-

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- въпрос и кой би се съгласил да предостави информация, защото трябва да има и съгласието на самия бенефициент.
- ЗУ да си взаимодейства с PR на ДФЗ в рамките на инициативата „Дни на отворените врати“.
- в сайта на „Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране“ имат секция „Технология“, където са включени всички проектанți на хранителни и питейни предприятия за цяла България. Необходимо е от ЗУ да се свържат с централния офис за контакти с проектанți на част „Технологична“, чрез които да се направи контакт с бенефициенти по ПРСР.
- ЗУ задължително трябва да проверява информацията, публикувана в другите медии и че, ако не може да бъде проверена информацията, то тя не следва да се публикува от ЗУ, а когато се провери дадена информация, то тя вече е собственост на ЗУ и не е необходимо да се посочва източникът.
- като лоши практики, по време на дискусиата бяха отбелязани: промяна на нормативните условията по време на прием, неспазване на сроковете за одобрение, заложен в ЗУСЕСИФ.
- основният проблем е липсата на предвидимост. Като първи елемент на предвидимостта може да се посочи наличието на индикативен график, съобразен и с натовареността на служителите в ДФЗ и МЗХГ, бенефициенти и консултанți започват да подготвят проекти, съобразно обявения график. Като втори елемент могат да бъдат посочени утвърдените вече насоки и условия за допустимост, които следва да бъдат вече окончателни и да не се променят по време на прием, изпълнение и отчитане на проектите.
- за бенефициентите „лоша практика“ е, когато по време на прием се променят условията за кандидатстване.
- за ДФЗ би могло да бъде „лоша практика“, когато е отправено запитване към УО, но отговор не се получава повече от 3 месеца. Също така, за ДФЗ „лоша практика“ е когато в индикативния график са обявени приеми по 10 мерки едновременно, а административният капацитет на ДФЗ може да обработи в нормативно определените срокове не повече от 3 мерки.
- също така, проблемите могат да бъдат на начален етап, на ниво програмиране и нормативна уредба, планиране и бюджетиране.
- беше предложено определение на „лоша практика“ – действие или бездействие на всички заинтересовани страни, което води до не постигане на заложените цели на ПРСР или нещо законно, разрешено е, прилага се и няма санкции, но не води до добри/положителни резултати за Програмата.
- постъпи предложение да бъдат провеждани повече срещи и комуникация с реални резултати между всички участници и заинтересовани страни, при които ЗУ да бъде модератор.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- да се анализира всеки прием, за да могат да се извадят поуки, които в последствие да не бъдат допускани (пример – калифорнийски червеи);
- да се обогати рубриката „Въпроси и отговори“ в сайта на НСМ, като се включат въпроси и отговори на най-често срещаните казуси.
- УО и ДФЗ да издаде наръчник/ръководство, което да дава насоки за изпълнението и мониторинга на проектите. Въпреки това, от ДФЗ обърнаха внимание, че ако има грешка в наръчника, при обработка на проектите, ДФЗ ще спази закона, а не това, което е включено в наръчника.
- да се организират от УО и ДФЗ обучения на бенефициентите за времето на мониторинг, каквато е практиката по останалите програми.
- да бъдат обявени публично решенията по различни казуси.
- на сайта на НСМ да се публикува информация от всички срещи. В секция „Новини“ да има кратко резюме за проблема, предложени решения и предстоящи действия. Ако се стигне до някакво решение и се публикува само на сайта на НСМ ще разберат само тези, които са членове на мрежата, а ако се публикува на сайта на ДФЗ и МЗХ ще разберат всички заинтересовани. Необходимо е съответната заинтересована страна да се ангажира с публикуването на взетото решение на своя сайт.
- Ако ЗУ вземе решение да приема сигнали, то е необходимо те да бъдат препращани до УО или ДФЗ.

*Настоящият протокол е изготвен на база съгласуван с участниците в събитието стенографски протокол.